

Het typische bedrijfsgebouw

Structuur, wanden, vloeren, daken, renovatie

ir. Marcus Peeters, Odisee - de Co-Hogeschool - Campus Aalst
marcus.peeters@odisee.be

Foto: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT | Gebouw: EcoPuur De Pit | Arch.: DENC!-STUDIO

Kleine Bedrijfsgebouwen

Inhoud

- 1. Inleiding: algemeen geldende bouwprincipes**
- 2. Structuren**
- 3. Opvulelementen bij portiekstructuren**
  - 1. Vloeren**
  - 2. Wanden**
  - 3. Daken**
- 4. Renovatie**

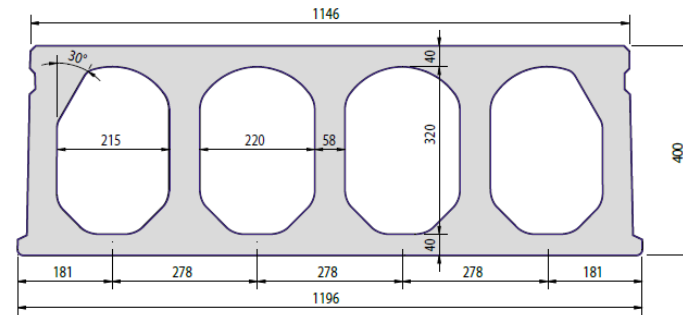
Inleiding: Algemeen geldende bouwprincipes

Budgetbeheersing.

- Zoveel mogelijk prefab.
- Efficiënt en rationeel materiaalgebruik.
- Kiezen voor het gridsysteem met 'gebruikelijke' afstanden = afhankelijk van de gekozen draagstructuur en zelfdragende elementen.
- Creatief met materialen.

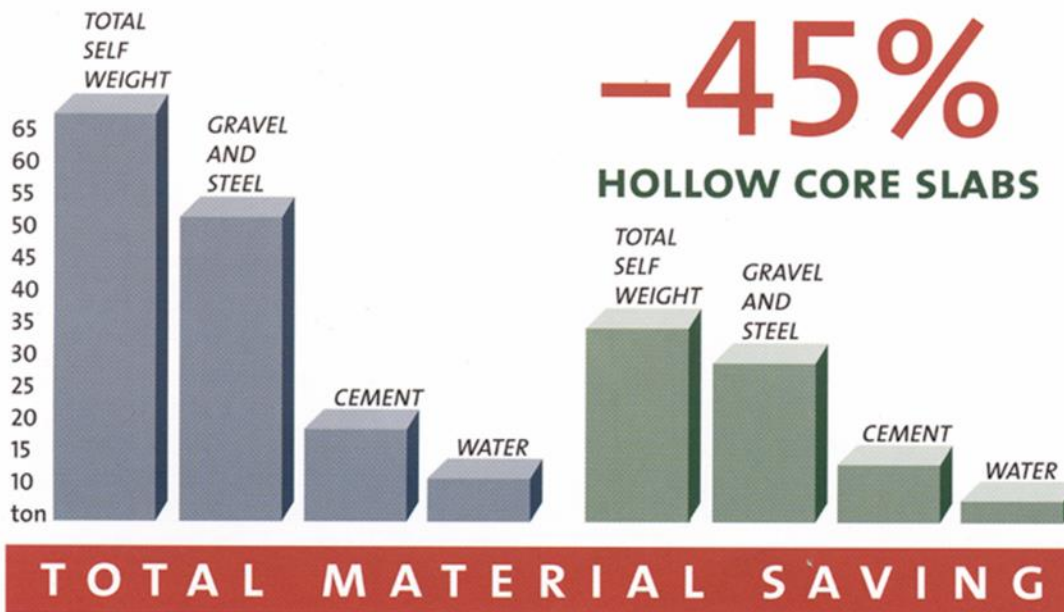
Efficiënt en rationeel materiaalgebruik

Voorbeeld beton

H = 400 mm
 B = 1200 mm
 Eigen gewicht = 497 kg/m²
 Voegvulling = 16,80 l/m²

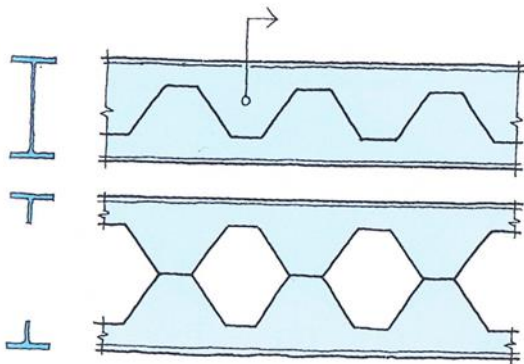
Bron: Megaton

Materiaalconsumptie van holle vloerelementen vergeleken met een volle ter plaatse gestorte plaat

Efficiënt en rationeel materiaalgebruik

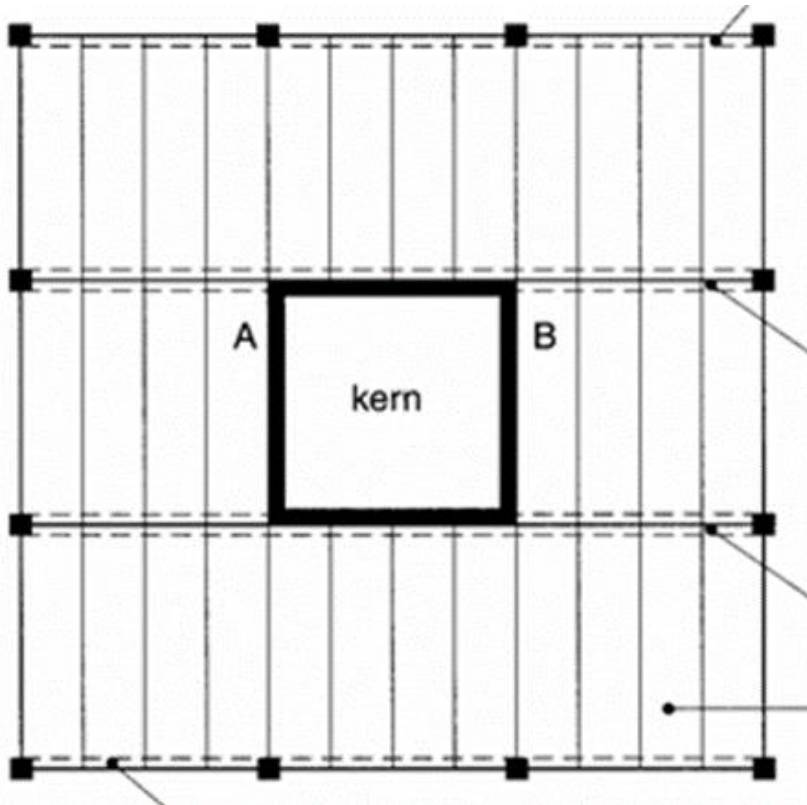
Voorbeeld staal

- Vakwerkliggers
- Geprofileerde staalplaat
- Litzka-ligger

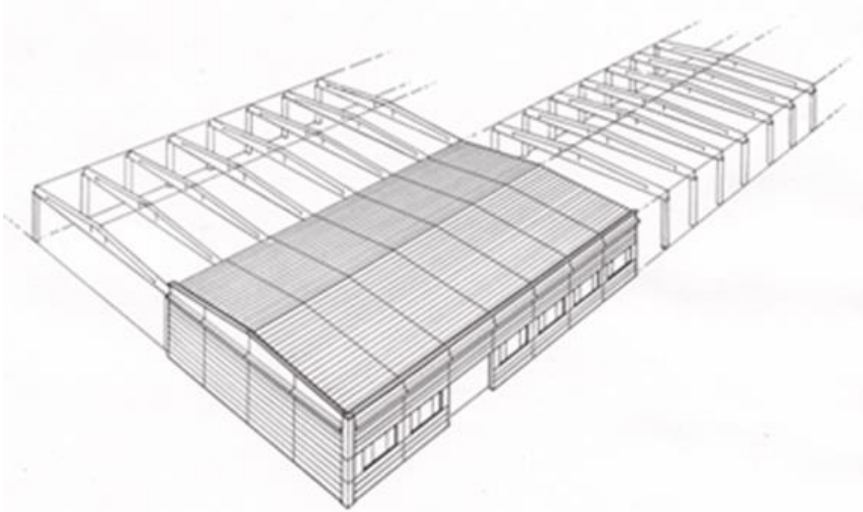
Gridsysteem - modulatie

Bron: FEBE Modelcursus prefab beton

Algemeen geldende bouwprincipes

- Structuur 1: dragende portiek (portaalspant) + opvulelementen daartussen

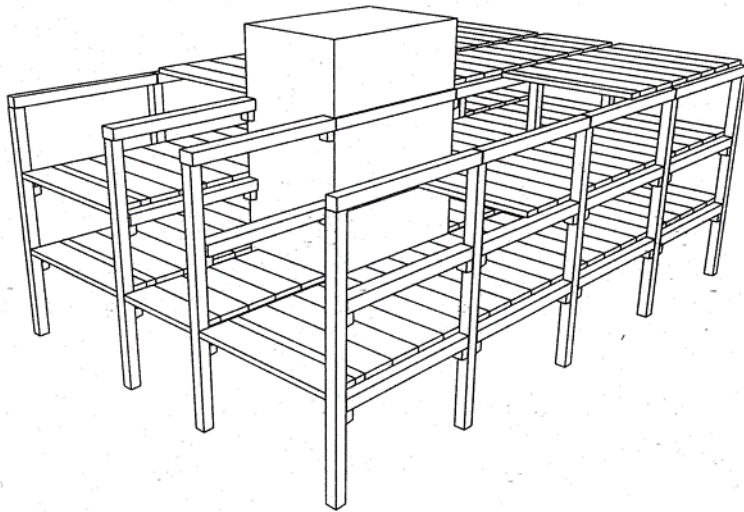

Bron: FEBE Modelcursus prefab beton

Algemeen geldende bouwprincipes

- Structuur 2: dragend skelet, stijve kern, schijfwerking (diafragmawerking).

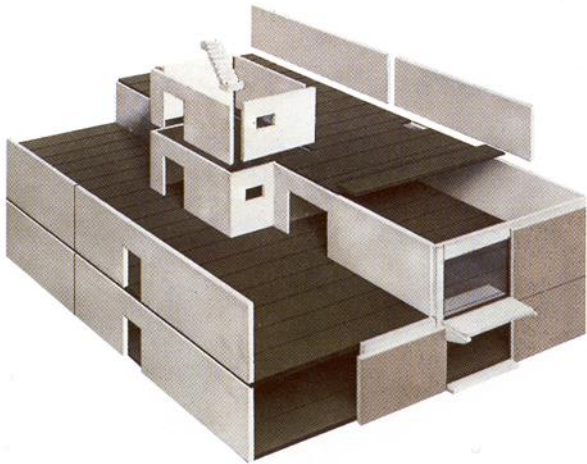

Bron: FEBE Modelcursus prefab beton

Algemeen geldende bouwprincipes

- Structuur 3: dragende prefabwanden.

Bron: FEBE Modelcursus prefab beton

- Combinatie van de meerdere structuurtypes.

Inhoud

1. Inleiding: algemeen geldende bouwprincipes
2. **Structuren**
3. **Opvulelementen bij portiekstructuren**
  1. Vloeren
  2. Wanden
  3. Daken
4. **Renovatie**

Drie hoofdtypes structuur

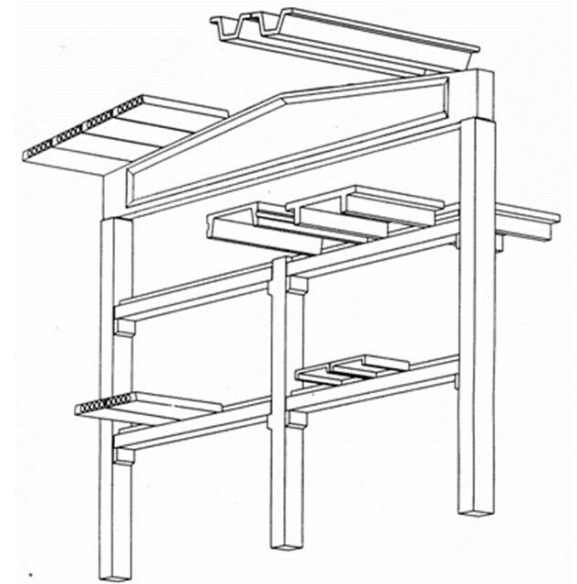
Structuur 1: Dragende portieken

Structuur 2: Dragend skelet met stijve kern

Structuur 3: Dragende prefabwanden

Structuur 1: Dragende portieken

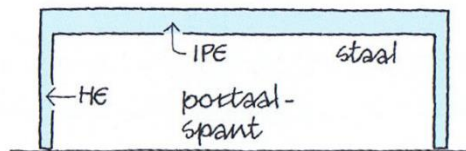
- Meest voorkomend: bij 1 of 2 bouwlagen.
- Opslag, productie, polyvalent.
- Industrieel
  - Kolommen: staal of beton
  - Liggers:
    - Staal
    - Beton
    - Gelamelleerde houten liggers

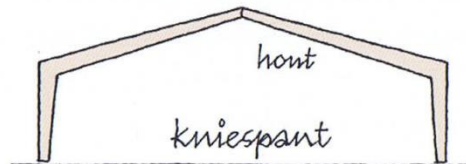
Portieken (of Portaalspanten)

De belangrijkste spanttypes:

1. Portaalspant

2. Kniespant

3. Boogspant

4. Tuiconstructie

1 10.25 Hal voor gietwalsinstallatie Corus, Uluiden: statisch schema.

2 10.27 Tennishal sportcomplex Bokke-duinen, Amersfoort: statisch schema.

3 10.29 Brandweerkazerne, Houten: statisch schema.

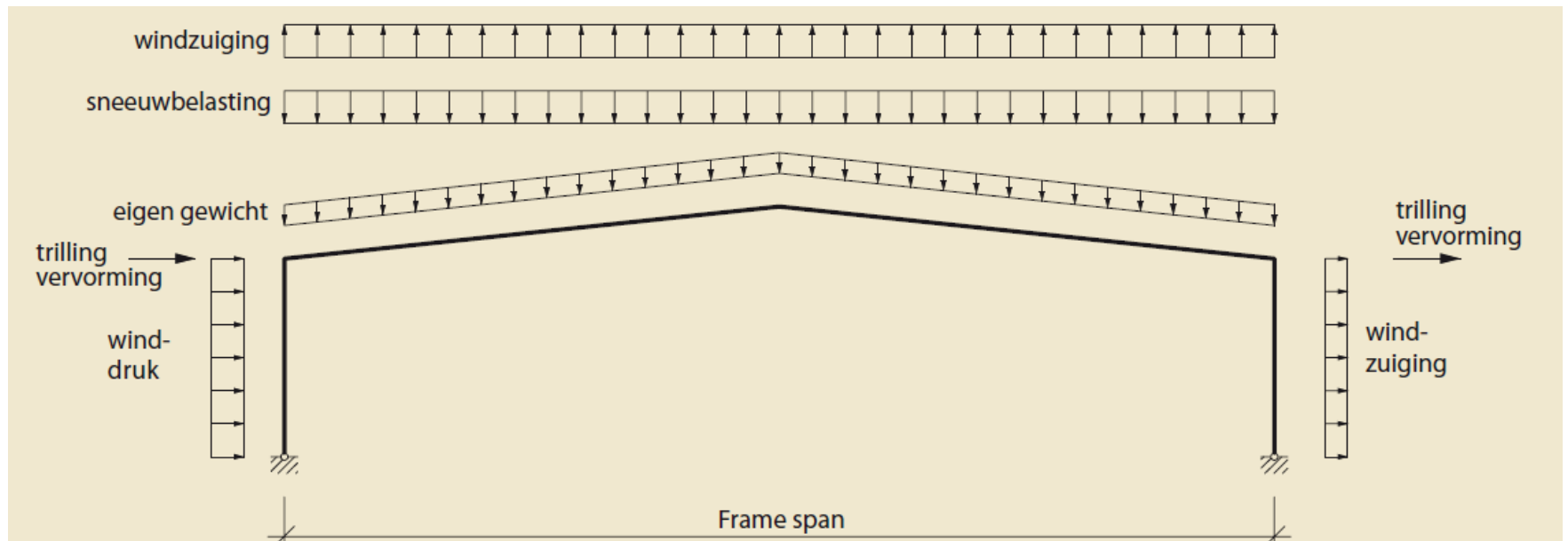

4 10.31 Lufeloklak ingang marinebedrijf Sewaco, Den Helder: statisch schema.

Portieken – belasting

- Belasting op portiek: nuttige last + ...

Bron: Voorbeelden in staalbouw – Hallenbouw - Infosteel

Staalbouw – portieken

- Extra belasting door:
  - Loopkraan

Bron: <https://www.demag.nl>

- Opgehangen leidingen, kabelgoten, ...
- Zonnepanelen op het dak

Dragende portieken - staalbouw

Staalbouw - portieken

Bron: Voorbeelden in staalbouw – Hallenbouw - Infosteel

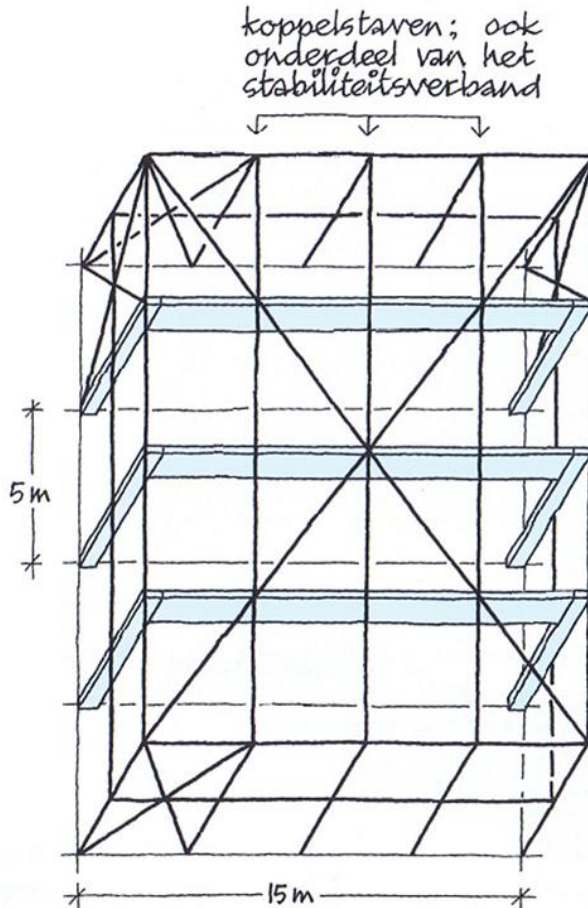
Foto: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

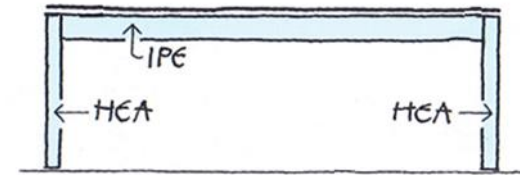
Bron: Voorbeelden in staalbouw – Hallenbouw - Infosteel

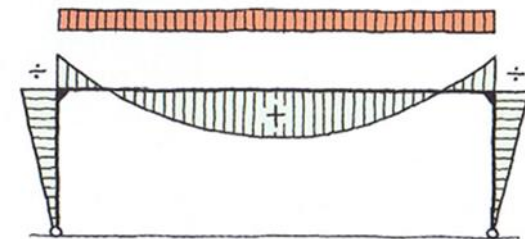
Staalbouw - stabiliteit

Structuur stalen langshal

doorsnede

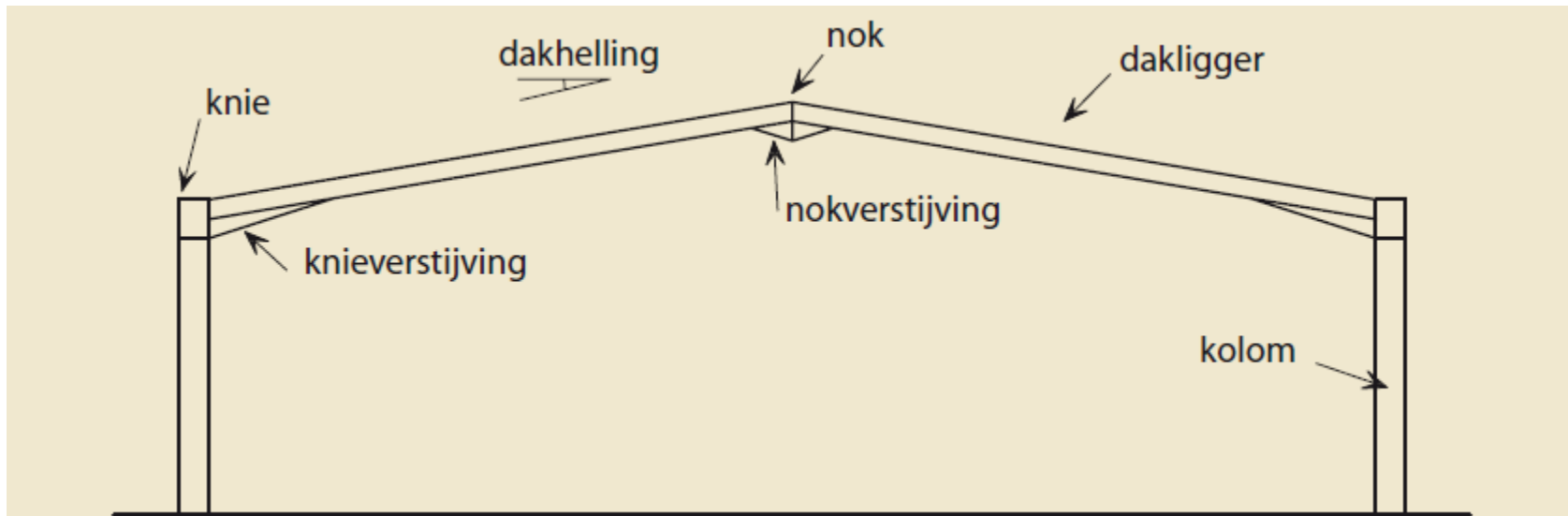
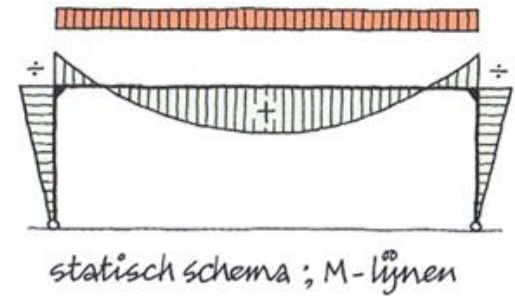
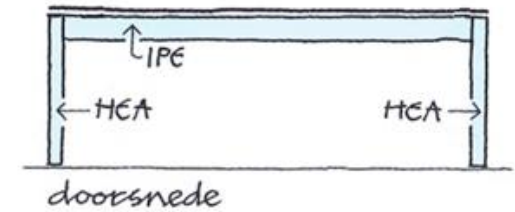
Stabiliteit:

- Stalen Portiek
- Gordingen
- Windverbanden
- Eventueel: stijve schijfwerking

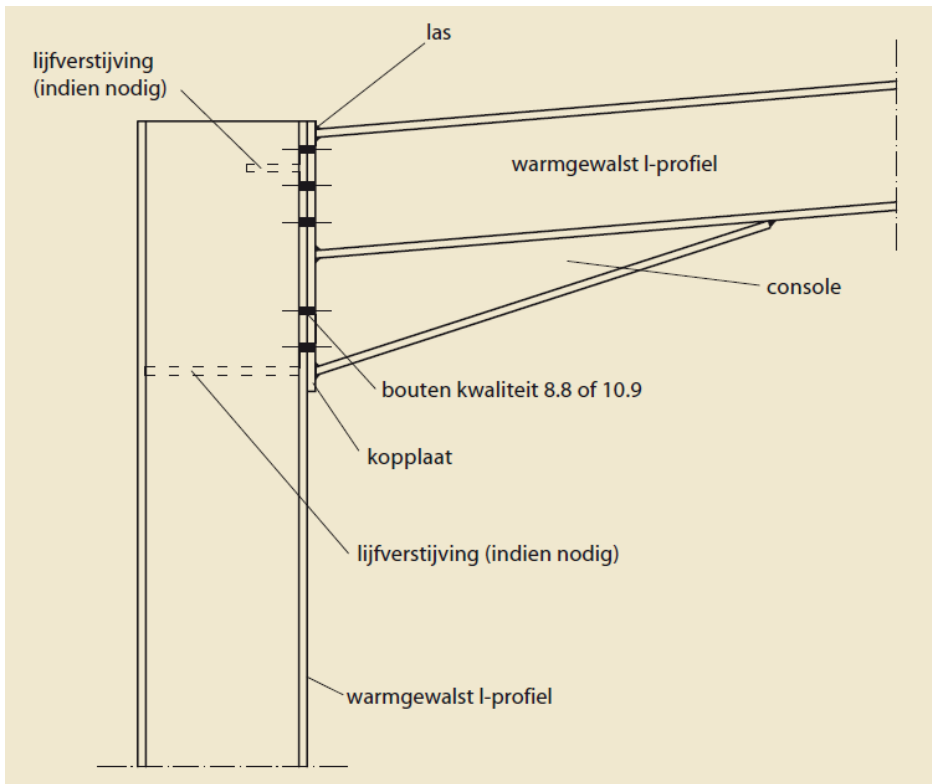
Staalbouw - stabiliteit

Verbinding ligger / kolom draagt:

- Dwarskracht over
- Moment over

Bron: Voorbeelden in staalbouw – Hallenbouw - Infosteel

Bron: Voorbeelden in staalbouw –
Hallenbouw - Infosteel

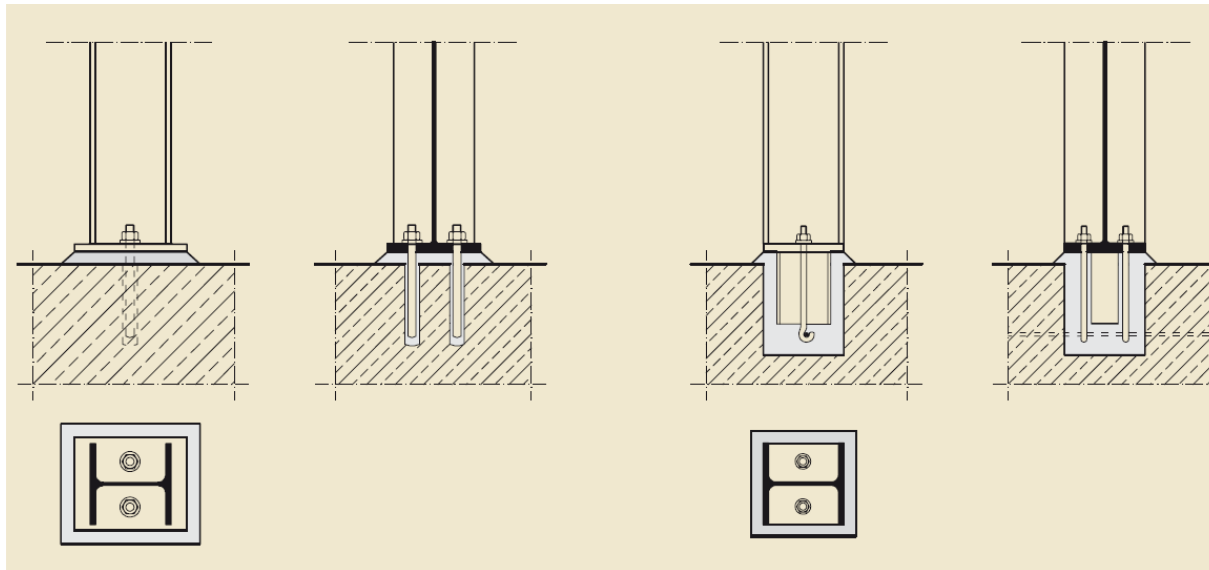
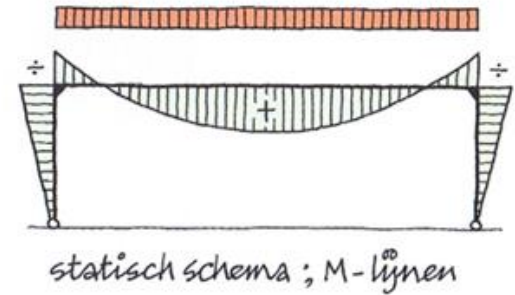
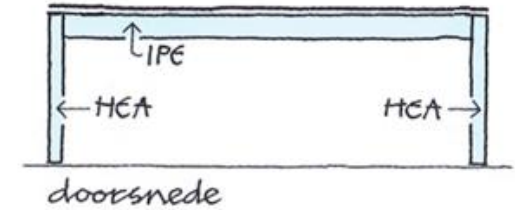

Foto: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

Staalbouw - stabiliteit

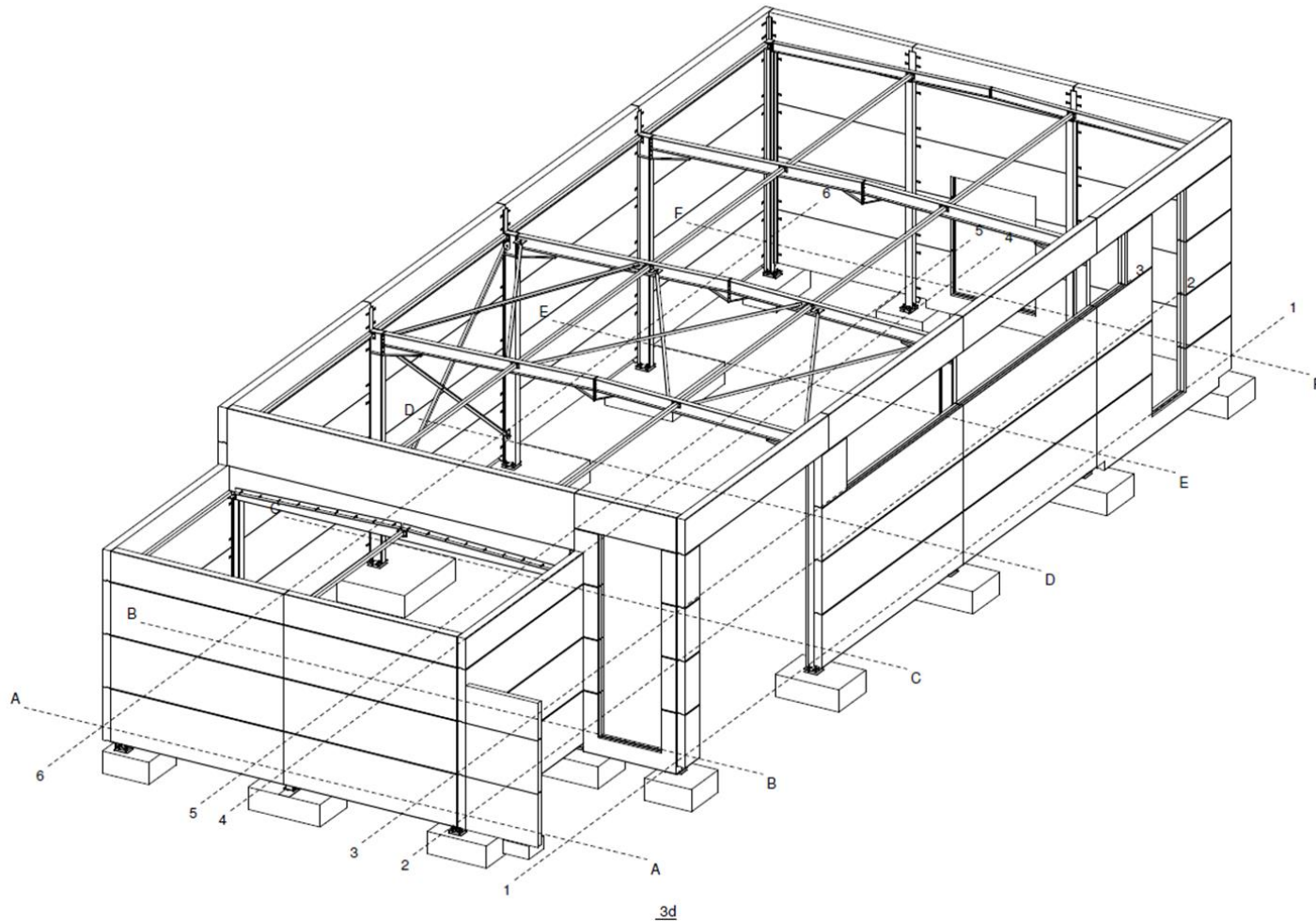
Verbinding kolom / fundering:

- Meestal scharnier = geen moment (isostatisch)

Bron: Voorbeelden in staalbouw – Hallenbouw - Infosteel

Staalbouw - windverbanden

Staalbouw - windverbanden

- Stabiliteitsverband
- Dunne staven: ballast op trek – vb: diagonaal kruis

Foto's: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

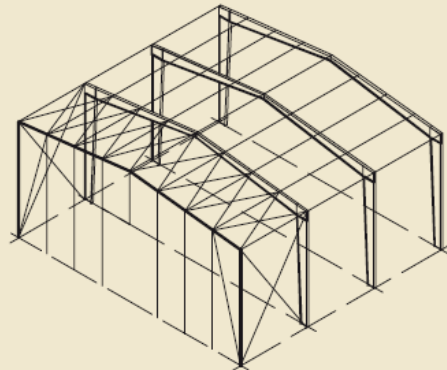
Staalbouw - windverbanden

- Zwaardere profielen = trek en druk
- Bij druk = controle knik

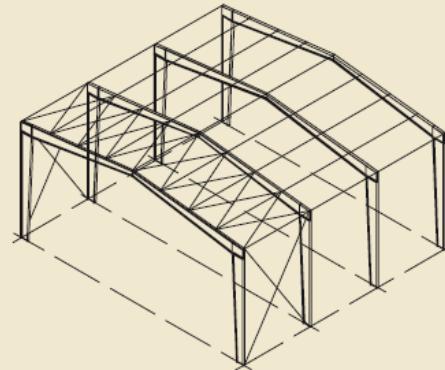

Foto: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

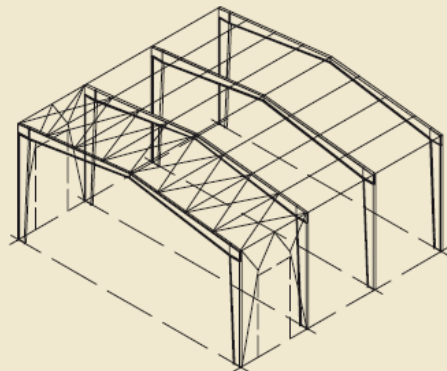
Staalbouw - windverbanden

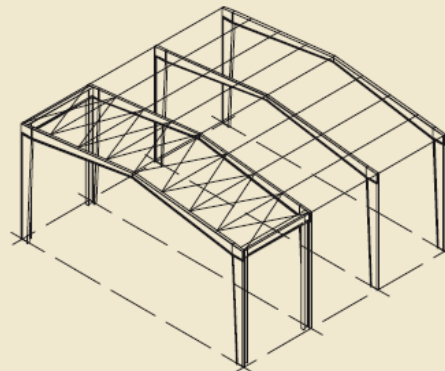
Stabiliteit in twee richtingen door verbanden in dak en zij- en kopgevels (plus schijfwerking dakbeplating).

Stabiliteit door verbanden in dak en langsgewel. Vanwege portaal zijn in kopgevel geen verbanden zodat de hal in deze richting is uit te breiden.

Stabiliteit door verbanden in het dak en een speciaal verband in de zijgevel om een deur mogelijk te maken.

Stabiliteit door verbanden in het dak. Portaal maak het mogelijk om in de zijgevel te maken.

Bron: Voorbeelden in staalbouw – Hallenbouw - Infosteel

Dragende portieken - betonbouw

Betonbouw - portieken

- Ligger/kolom = scharnier = geen overdracht moment
- Kolom/fundering = inklemming = wel overdracht moment

Bron: FEBE Modelcursus prefab beton

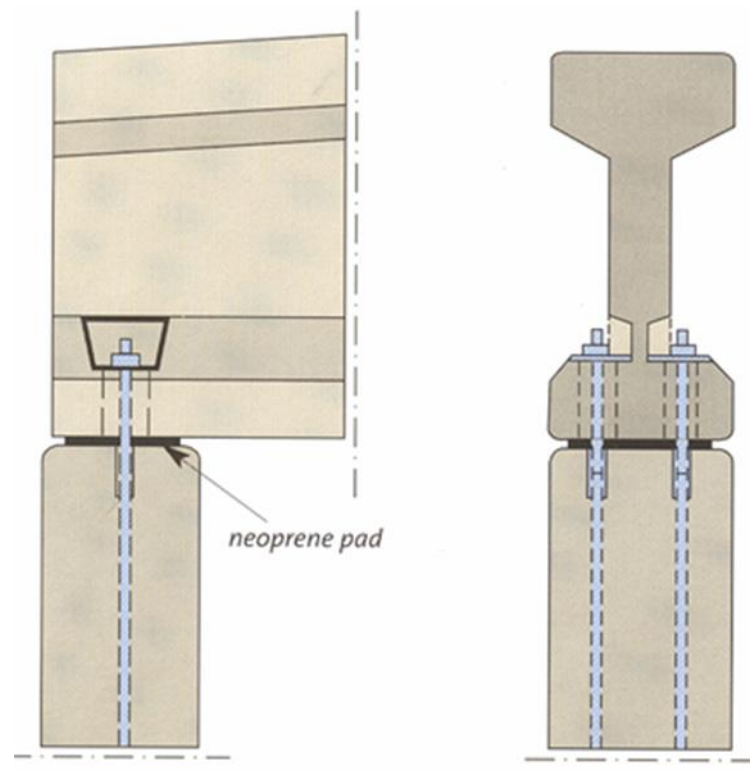
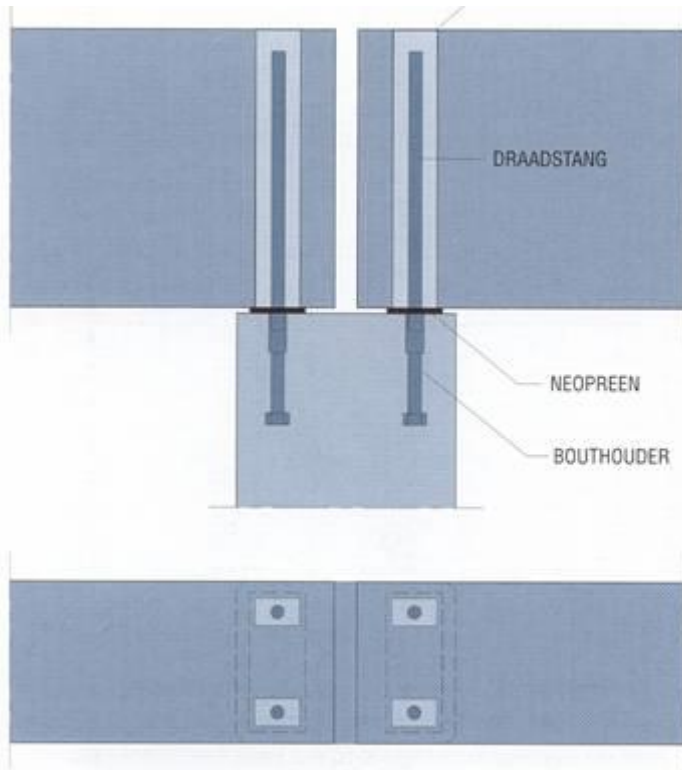

Dakligger / kolom

Foto: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

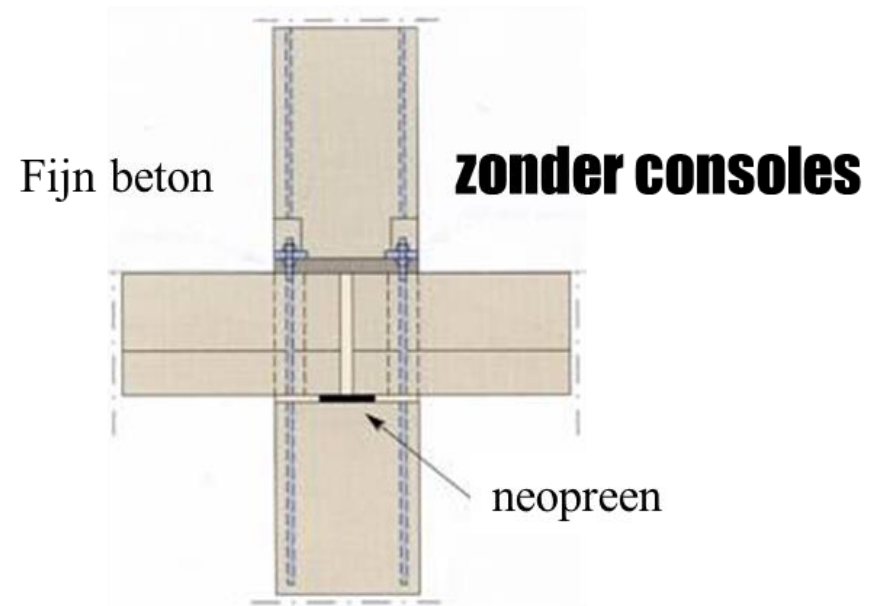
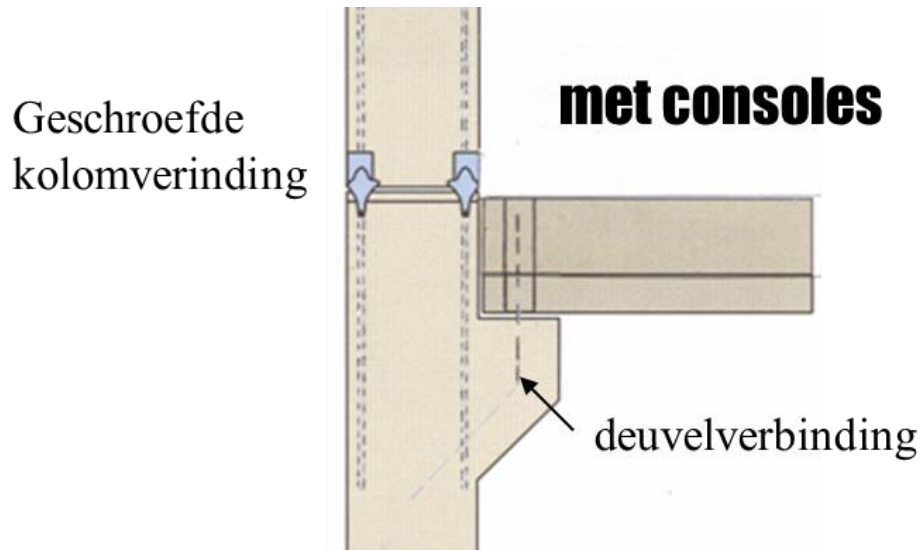
Dakligger / kolom (= scharnier)

met opgevulde gaines - met draadeinden en bouten

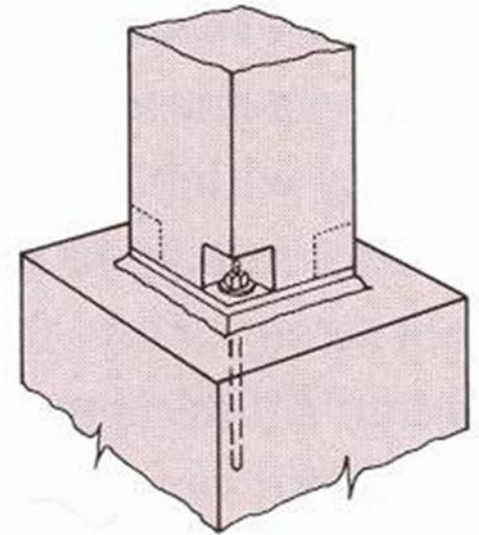
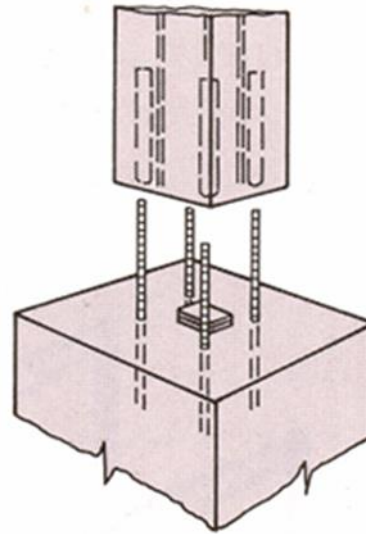
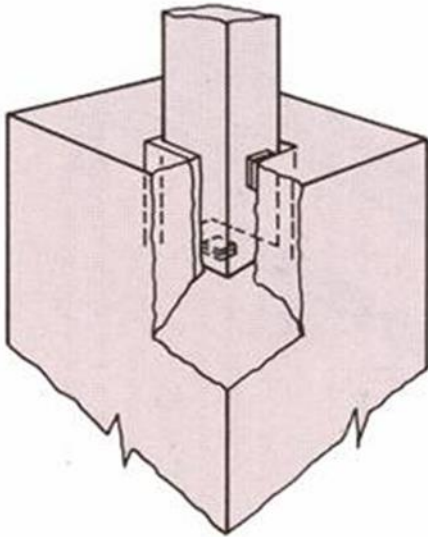
Bron: FEBE Modelcursus prefab beton

Kolom / balk tussenvloer

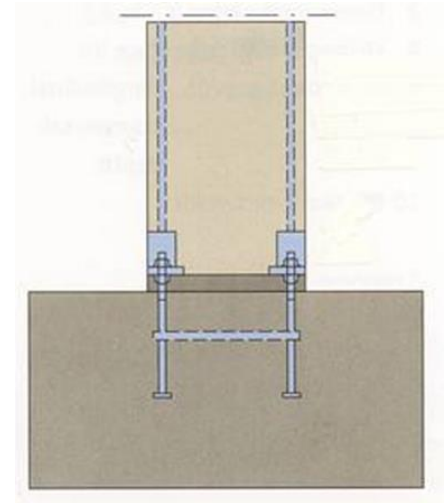
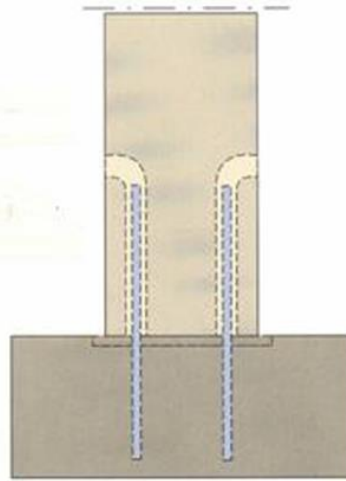
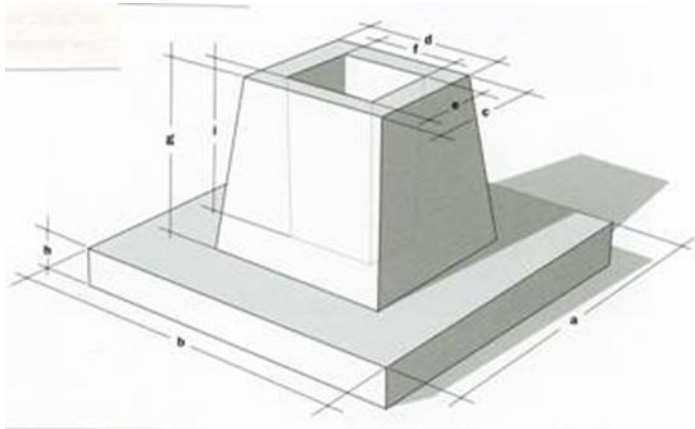
Bron: FEBE Modelcursus prefab beton

Kolom / fundering = inklemming

Inklemming in sokkel – wachtstaven en gaines – geschroefd

Bron: FEBE Modelcursus prefab beton

Inklemming in sokkel – wachtstaven en gaines – geschroefd

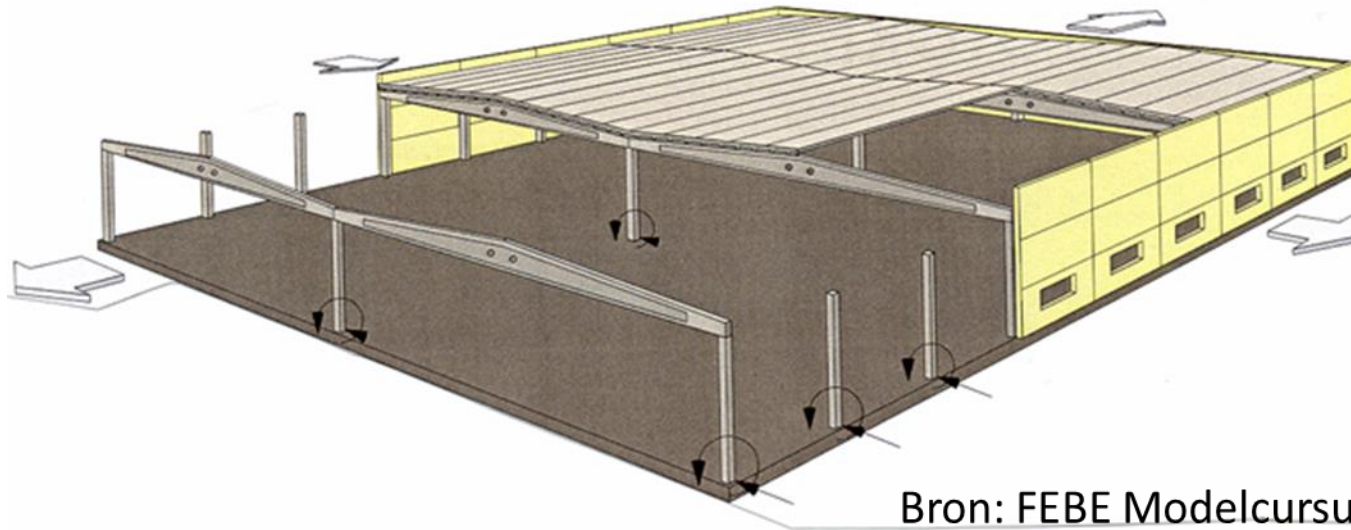

Bron: FEBE Modelcursus prefab beton

Kleine Bedrijfsgebouwen

Horizontale belasting -schijfwerking

Bron: FEBE Modelcursus prefab beton

Horizontale belasting (bvb: windbelasting op gevel) kan verdeeld door schijfwerking dakvloer. Dakvloer wordt dan een structureel element. Te berekenen.
Horizontale belasting veroorzaakt moment in de ingeklemde kolom.

Horizontale belasting - windverband

Eindveld

Gordingen (druk) en diagonaal gekruiste windverband (trek) laten twee liggers samenwerken om horizontale belasting op de vangen.

Bron: FEBE Modelcursus prefab beton

Gelamelleerde houten liggers

Gecombineerd
met kolom in

- Staal
- Beton

Foto: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT
Kleine Bedrijfsgebouwen

Gelamelleerde houten liggers

Foto: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

Extra belasting op het dak – hier koelmachines
=
Extra gordingen tussen liggers

Drie hoofdtypes structuur

Structuur 1: Dragende portieken

Structuur 2: Dragend skelet met stijve kern

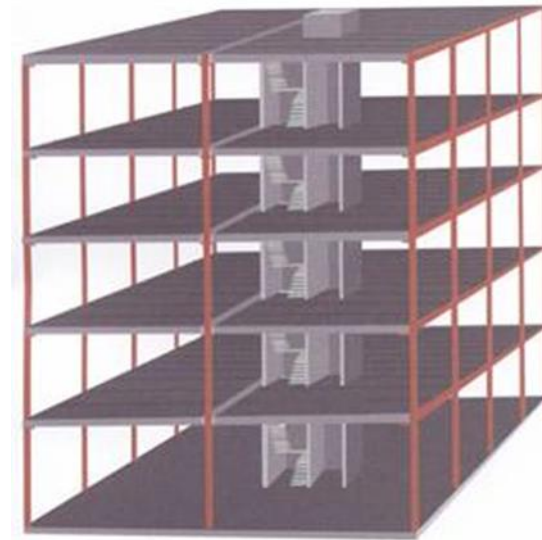
Structuur 3: Dragende prefabwanden

Structuur 2: Dragend skelet met stijve kern

- Meerdere bouwlagen.
- Commerciële gebouwen.
- Administratieve gebouwen, kantoren.
- Materialen structuur
  - Beton
  - Staal
  - Combinatie

Niet verder behandeld.

Bron: FEBE Modelcursus prefab beton

Drie hoofdtypes structuur

Structuur 1: Dragende portieken

Structuur 2: Dragend skelet met stijve kern

Structuur 3: Dragende prefabwanden

Dragende perfabwanden en -vloeren

- Eén of meerdere bouwlagen.
- Nadeel: openingen liggen vast, indeling minder flexibel.
- Efficiënt materiaalgebruik.
  - Beton: dragende wanden
  - Hout: CLT

Beton: dragende wanden

Foto: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

Hout: CLT – Cross Laminated Timber

Foto: Livios – Natural Build

Bron: Ecomat

Inhoud

1. Inleiding: algemeen geldende bouwprincipes
2. Structuren
- 3. Opvulelementen bij portiekstructuren**
  1. Vloeren
  2. Wanden
  3. Daken
4. Renovatie

Materialen opvulelementen

Structuur 1: Dragende portieken + opvulelementen
(kan ook bij dragend skelet, maar hier niet verder behandeld)

- Vloeren op volle grond
  - Beton: ter plaatse gestort
- Tussenvloeren
  - Beton: holle welfsels, ribvloeren, met of zonder gestorte verstevigingslaag
  - Staalplaat-betonvloer.

Materialen opvulelementen

Dragende portiekstructuur

- Gevels
  - Beton: sandwichpaneel, geïsoleerde plint, cellenbeton
  - Staal: sandwichpaneel, binnendozen
  - Hout: sandwichpaneel, houtskelet
- Dak
  - Beton: holle welfsels, TT-dakpanelen, cellenbeton
  - Staal: geprofileerde staalplaat

Inhoud

1. Inleiding: algemeen geldende bouwprincipes
2. Structuren
- 3. Opvulelementen bij portiekstructuren**
  1. Vloeren
  2. Wanden
  3. Daken
4. Renovatie

Vloeren: gestort beton op volle grond

- Los van gevel en kolommen
- Gepolierd beton
- Krimp opvangen

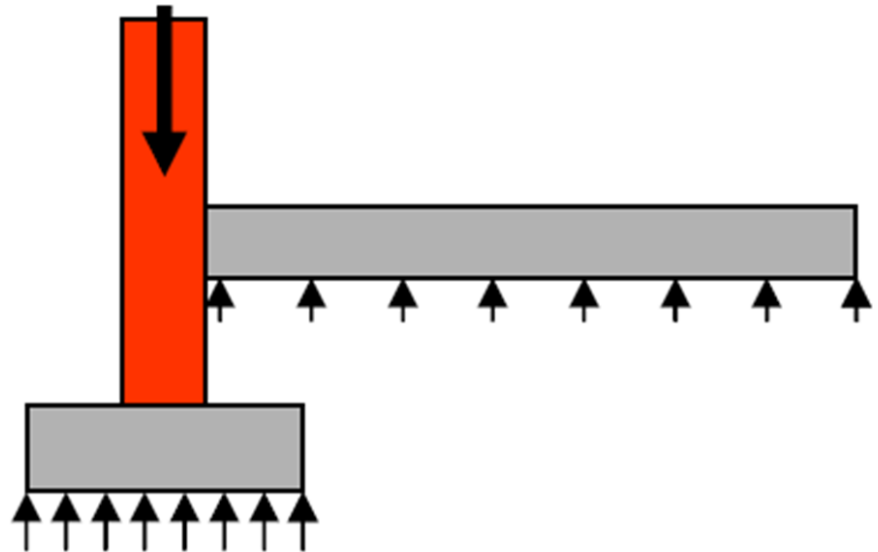

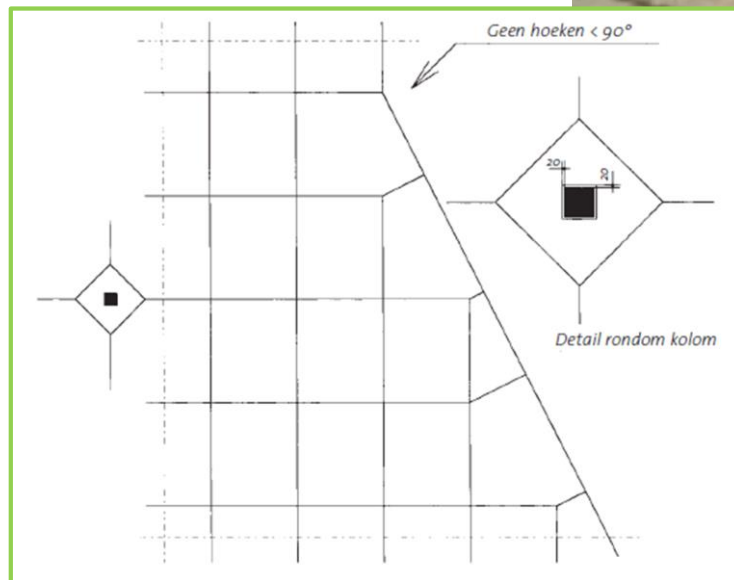

Foto: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

Vloeren: gestort beton op volle grond

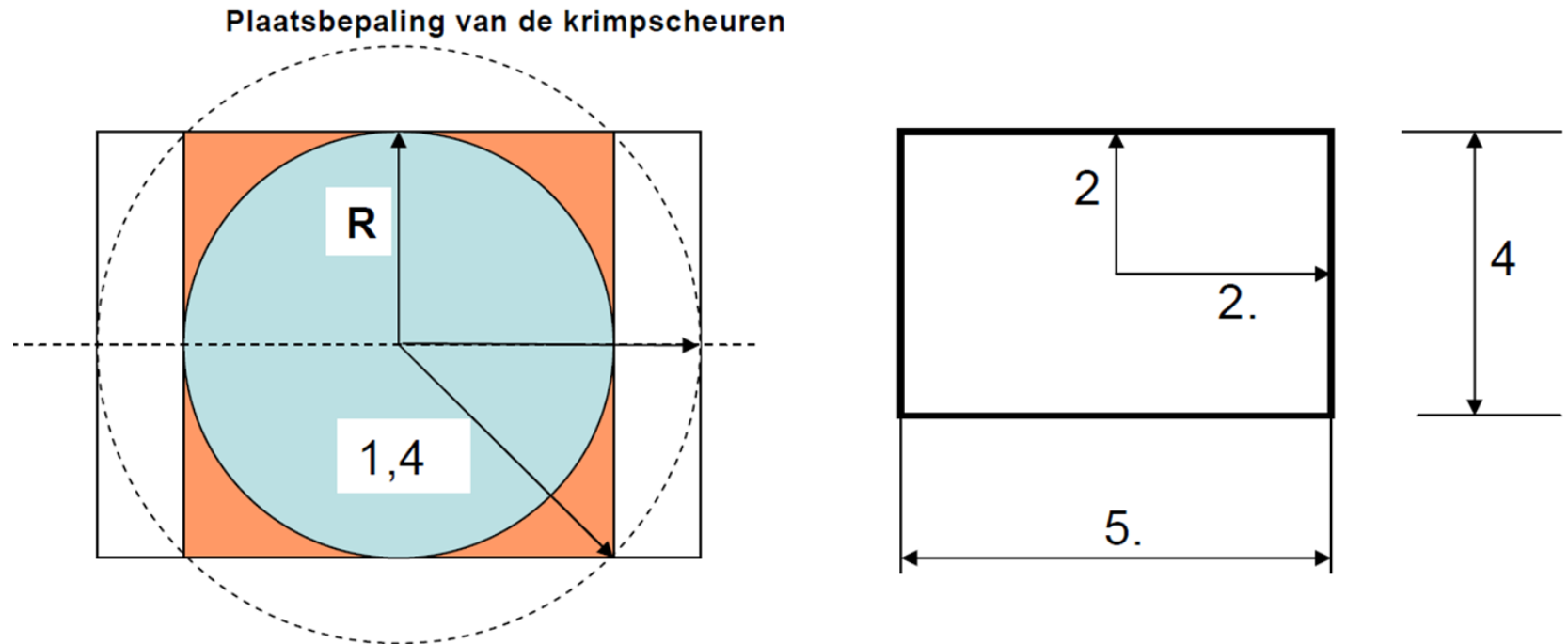
Krimp opvangen

- Krimpvoegen
- Bovenwapening

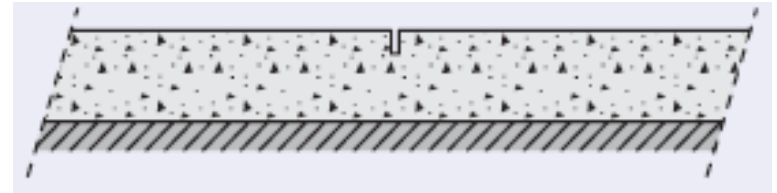
Vloeren: gestort beton op volle grond

Krimpvoegen: veldgrootte zo vierkant mogelijk

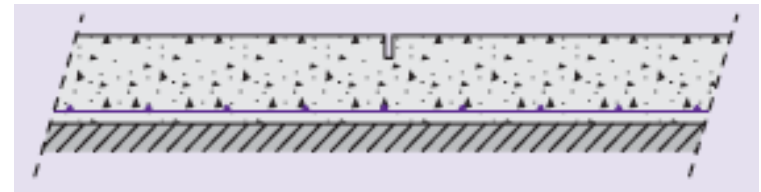

Vloeren (op volle grond) met krimpvoegen

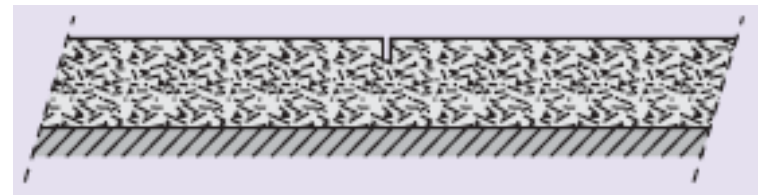
- Vloeren zonder wapening

- Vloeren met enkel onderwapening

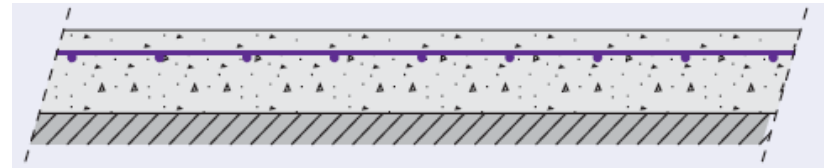

- Vloeren met (staal)vezels (lage concentratie)

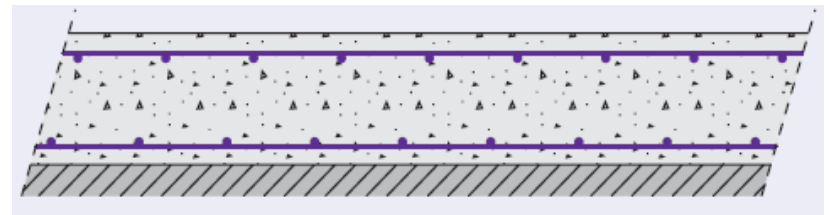

Vloeren (op volle grond) zonder krimpvoegen

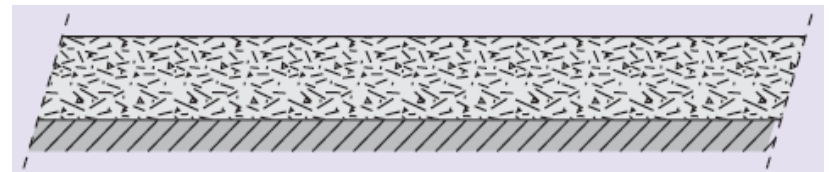
- Vloeren met bovenwapening

- Vloeren met dubbele wapening

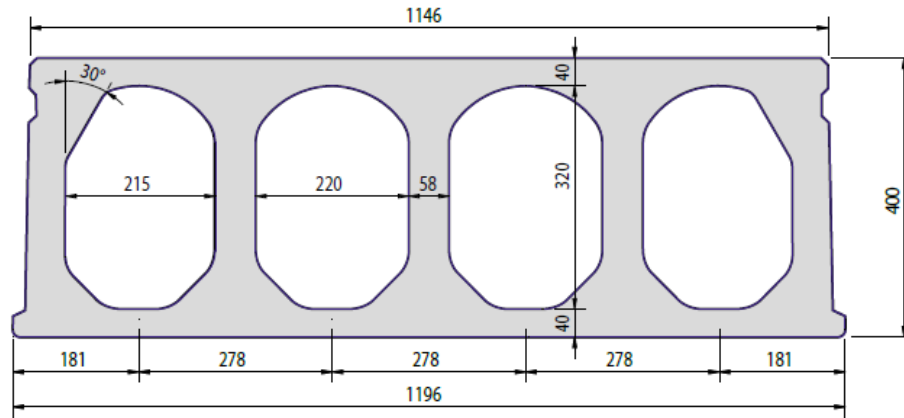
- Vloeren met staalvezels (hoge concentratie)

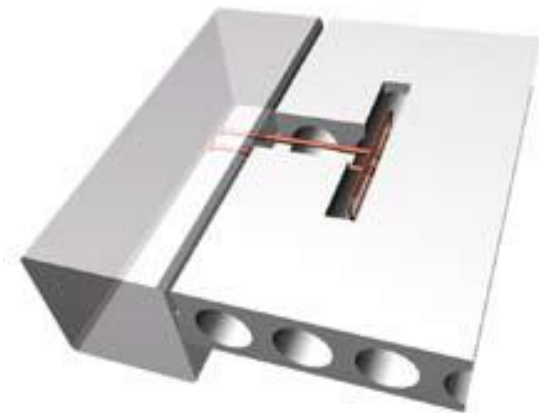
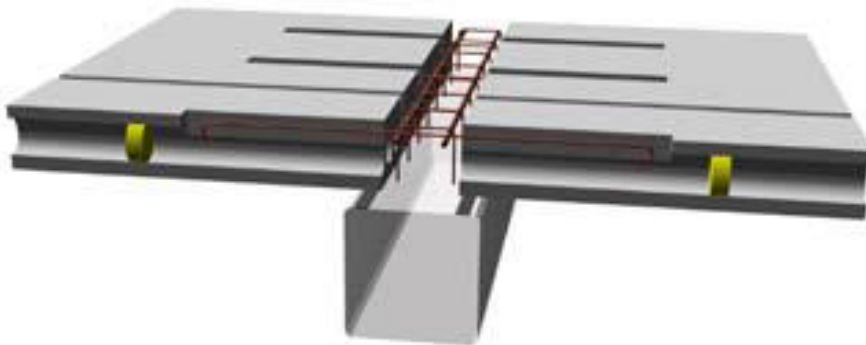

Tussenvloeren: beton - welfsels

Holle welfsels met of zonder druklaag - kanaalplaatvloeren

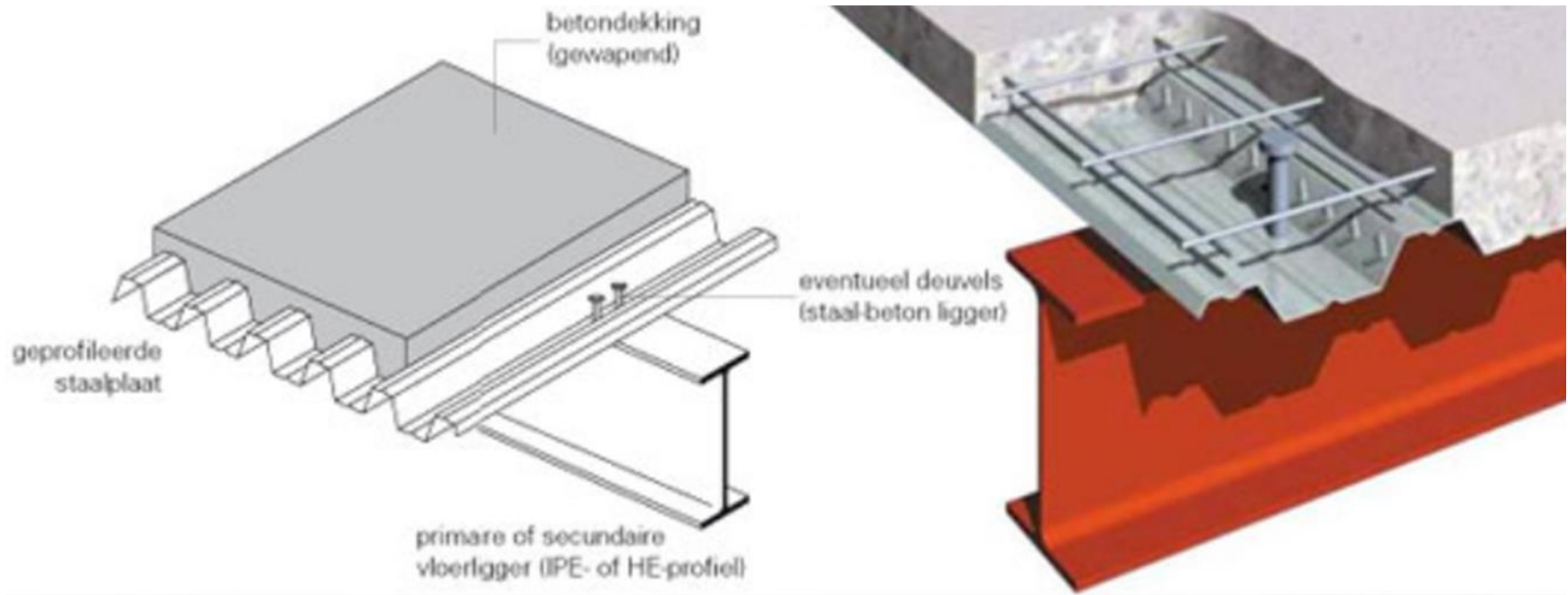

H = 400 mm
B = 1200 mm
Eigen gewicht = 497 kg/m²
Voegvulling = 16,80 l/m²

Bron: catalogus Megaton

Tussenvloeren: staalplaat-betonvloer

- Staalplaat = wapening in trekzone
- Staalplaat = bekisting
- Aandachtspunt: hechting staalplaat/beton (schuifspanningen)

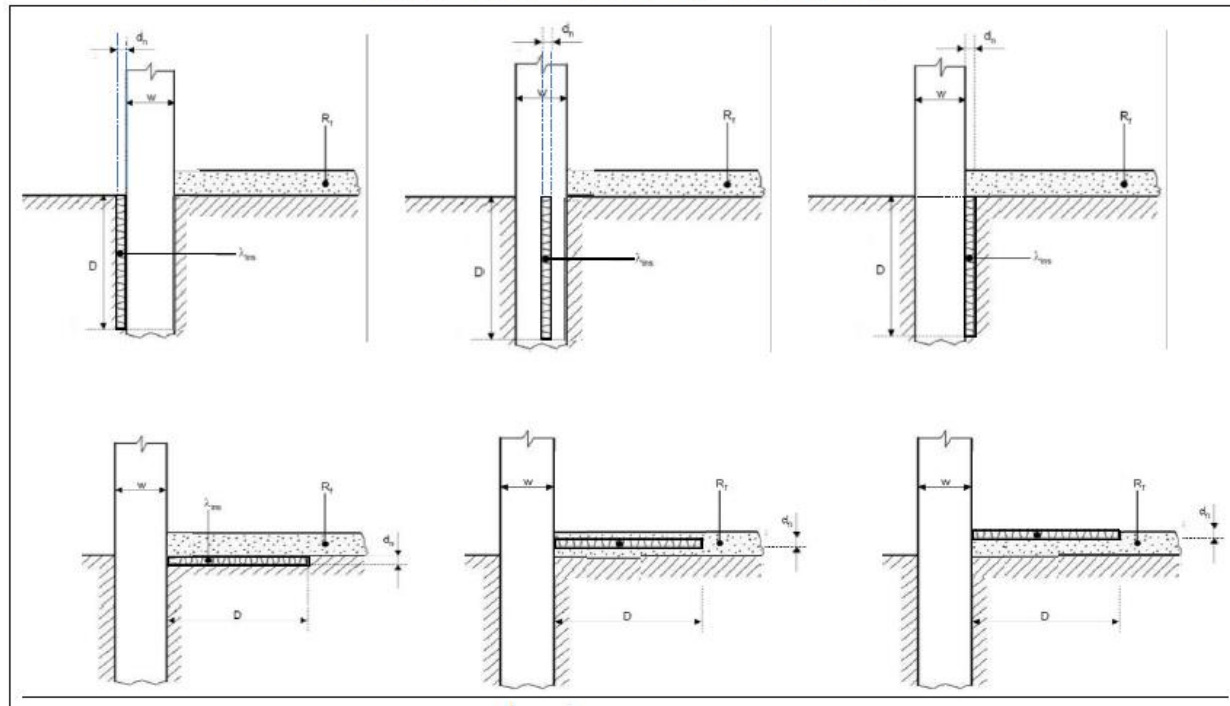
Inhoud

1. Inleiding: algemeen geldende bouwprincipes
2. Structuren
- 3. Opvulelementen bij portiekstructuren**
  1. Vloeren
  - 2. Wanden**
  3. Daken
4. Renovatie

Gevels: geïsoleerde betonnen plint

- Gecombineerd met betonnen vloer op volle grond
- Link met EPB

Figuur [46]: Vloeren op volle grond

Bron: Transmissie Referentie Document 2018 – EPB-regelgeving

Foto: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

Kleine Bedrijfsgebouwen

Bron: <https://www.schelfhout-beton.be>

Niet-geïsoleerde plint

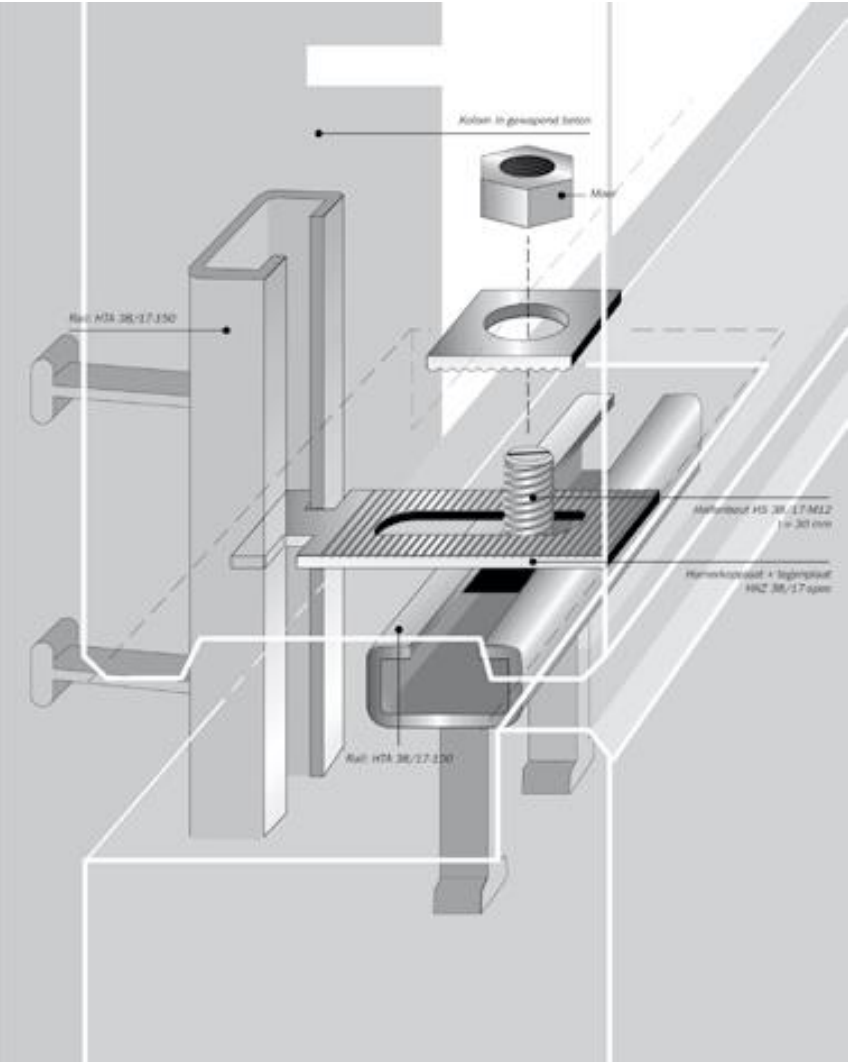
Foto: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

Gevels: beton - sandwichpanelen

Foto's: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

Verborgenen bevestiging

Bron: catalogus wandelementen Willy Naessens

Zichtbare bevestiging wandpaneel

Foto's: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

Gevels: cellenbeton

Buitengevel:

Kan je voldoen aan $U_{\max} = 0,24 \text{ W/m}^2\text{K}$ met cellenbeton?

Bron: Brochure Xella - Hebel

Warmtedoorgangscoefficiënt van een Hebel muur			
Dikte in mm	Klasse volgens 12602		
	AAC 2/400 ⁽¹⁾	AAC 3/450	AAC 4,5/550
150	-	-	0,83
175	-	0,59	0,73
200	-	0,52	0,65
240	0,39	0,44	0,54
300	0,31	0,35	0,44
365	0,26	-	-
400	0,24	-	-

⁽¹⁾ Bij deze densiteit moet steeds een waterdichte afwerking voorzien worden. Een binnenafwerking wordt aangeraden. Bij deze klasse is het nodig om specialebevestigingen voor lichte densiteiten te gebruiken..

Gevels: cellenbeton

Buitengevel in cellenbeton = bijkomend isoleren

Bron: Brochure Xella - Hebel

Hebel met isolatie

Hieronder een indicatie van de minimum dikte isolatie die nodig is bij de verschillende Hebel-platen om de gevraagde U-waarde te verkrijgen

	$U \leq 0,24 \text{ W/m}^2\text{K}$			$U \leq 0,15 \text{ W/m}^2\text{K}$		
λ_{U_i} (W/mK) isolatie	PUR 0,023	LR 0,032	EPS 0,035	PUR 0,023	LR 0,032	EPS 0,035
Hebel 15 cm AAC 4,5/550	7 cm	10 cm	11 cm	13 cm	17 cm	19 cm
Hebel 17,5 cm AAC 3/450	6 cm	8 cm	9 cm	12 cm	16 cm	18 cm
Hebel 20 cm AAC 3/450	5 cm	7 cm	8 cm	11 cm	15 cm	16 cm
Hebel 24 cm AAC 2/400	4 cm	6 cm	6 cm	10 cm	13 cm	15 cm

Gevel: cellenbeton + isolatie

Bron: Brochure Xella - Hebel

Hebel plus = cellenbeton + sandwichpaneel staal

Compartimentering: cellenbeton

Indien brandweerstand opvulelement nodig is.

Foto's: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

Gevels: voorhanggevels

Foto: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

Gevels: staal - sandwichpanelen

Foto's: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

Gevels: staal en beton in één gevel

Dock shelter

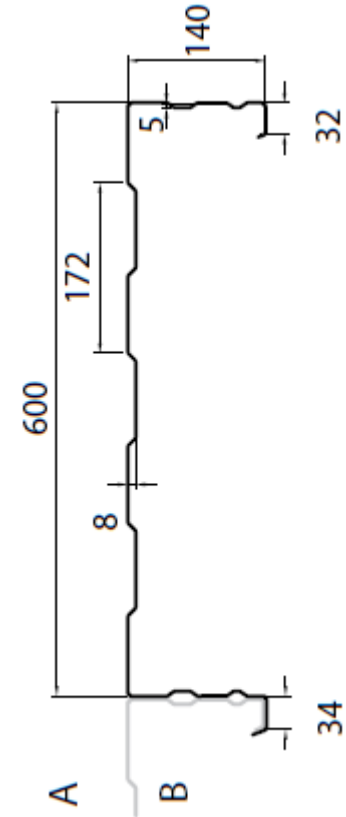
Kwetsbare sandwichpaneel gecombineerd met beton.

Foto: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

Gevels: staal - binnendozen

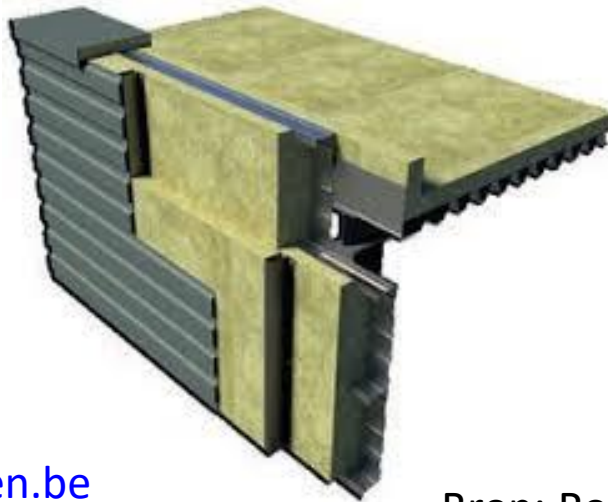
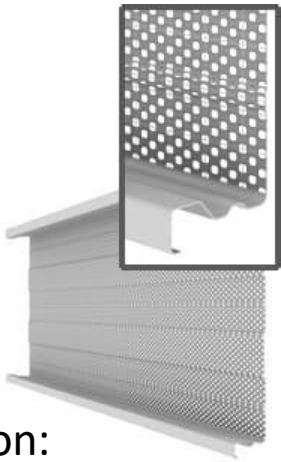
- Stalen binnendoos (meestal) horizontaal geplaatst
- Courante maat binnendoos:
  - Hoogte 60 cm (bestaat ook in 50 cm)
  - Diepte van 9 cm tot 16 cm
  - Dikte staalplaat 0,63 mm

Bron: SAB

Gevels: staal - binnendozen

- Rotswol- of glaswolisolatie dikker dan de diepte van de binnendoos om koudebrugwerking te vermijden + afstandshouder
- Ook geperforeerde binnendoos verkrijgbaar (akoestiek) – aandachtspunt: luchtdichtheid

Bron:

<https://industriebouwen.be>

Bron: Rockwool

Bron: Infosteel

Bron: Isover

Kleine Bedrijfsgebouwen

Verticaal geplaatste buitenbeplating

Horizontaal geplaatste buitenbeplating

Gevels: hout sandwichpaneel

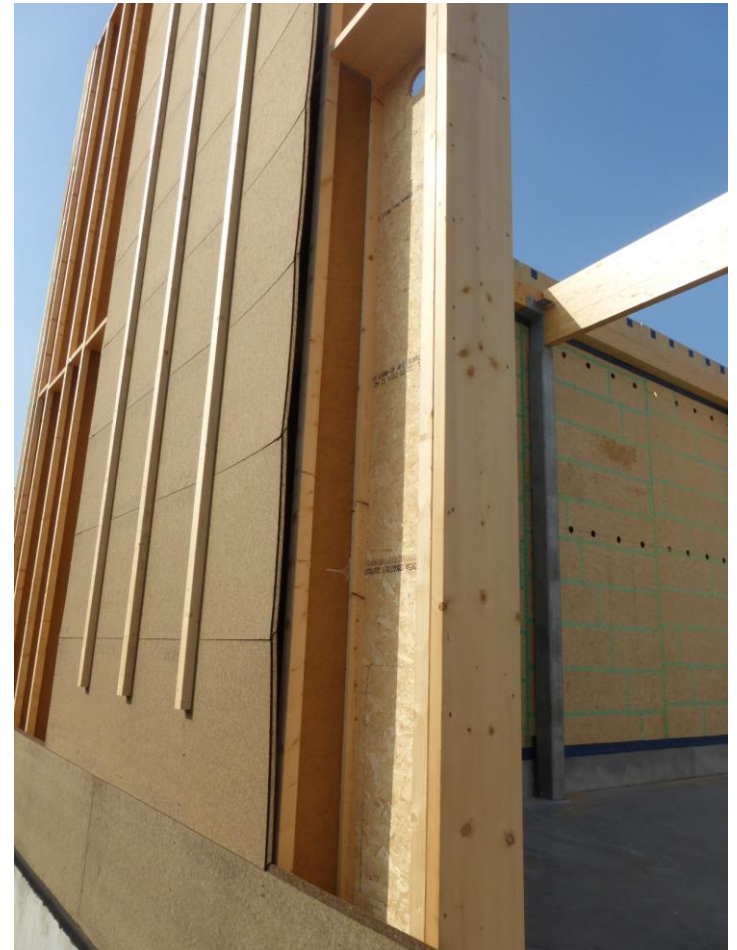

Foto's: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

Gevels: hout - houtskelet

Foto's: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

Foto's: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

Inhoud

1. Inleiding: algemeen geldende bouwprincipes
2. Structuren
- 3. Opvulelementen bij portiekstructuren**
  1. Vloeren
  2. Wanden
  - 3. Daken**
4. Renovatie

Dak: TT-dakpaneel + platdak

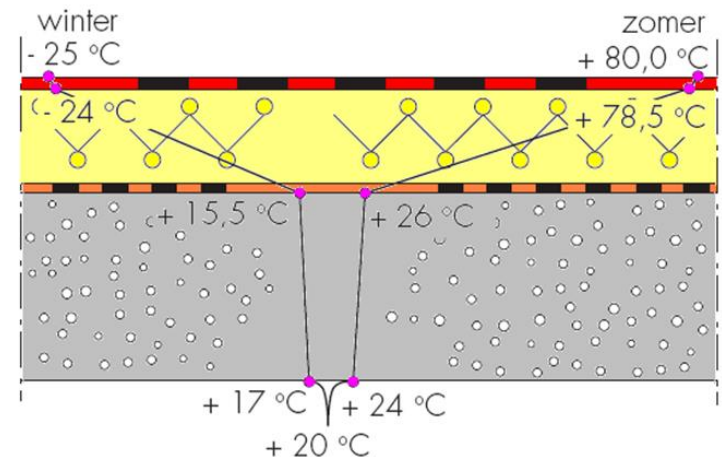

Foto's: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

Dak: TT-dakpaneel + platdak

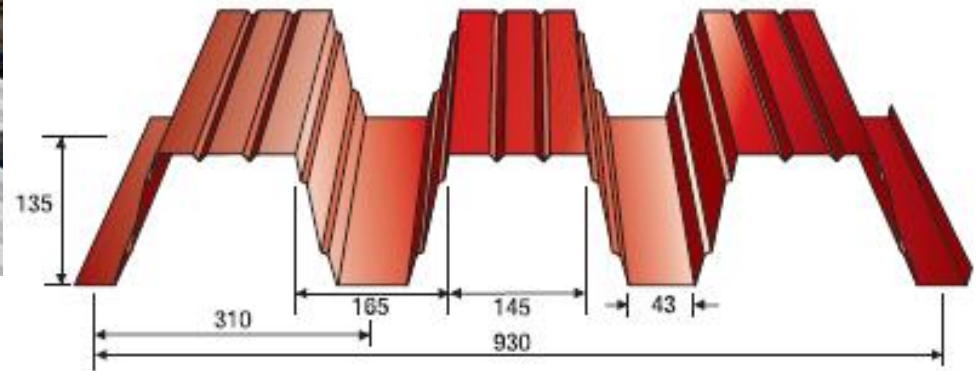
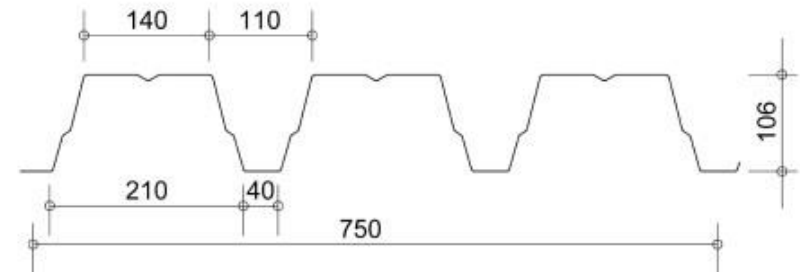
Warm dakopbouw

- Dampscherm gekleefd op TT-paneel, overbruggingsbanden op de voegen
- Isolatie gekleefd
- Afdichting gekleefd
- Mechanisch bevestigde variant is mogelijk

Bron: WTCB TV 215

Dak: geprofileerde staalplaat + platdak

Dak: geprofileerde staalplaat + platdak

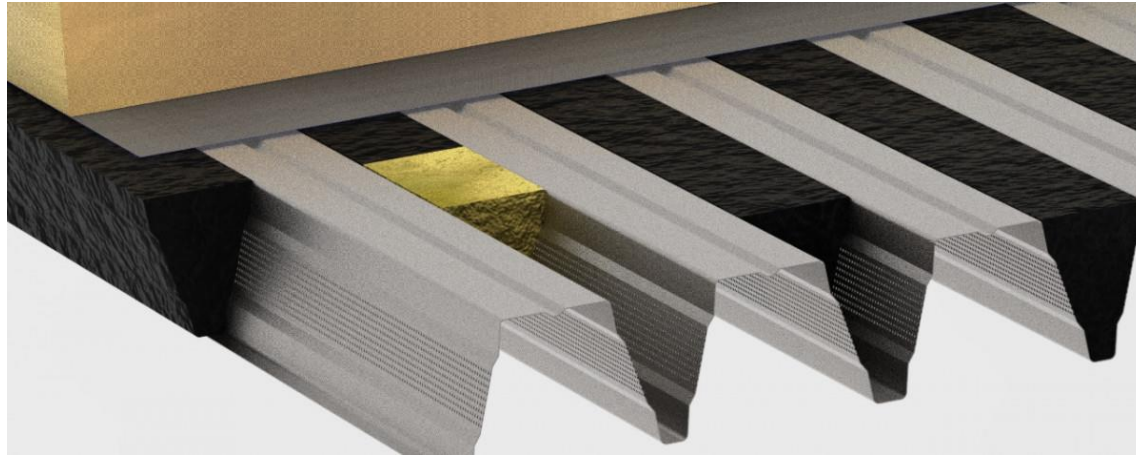
Kan gekleefd
Kan mechanisch bevestigd

Foto's: Odisee – onderzoeksgroep DuBiT

Dak: geperforeerde staalplaat

Zijvlakken geperforeerd
Cannelurevulling
Warmdakopbouw

Bron: <https://www.insulationsolutions.nl>

Dak: cellenbeton + platdak

Bron: brochure Xella

Aandachtspunten

- Hechting platdaksysteem
- Extra isolatie nodig ($U_{\max}$)

Inhoud

1. Inleiding: algemeen geldende bouwprincipes
2. Structuren
3. Opvulelementen bij portiekstructuren
  1. Vloeren
  2. Wanden
  3. Daken
4. Renovatie

Renovatie van bestaande gebouw

Raadpleeg:

<http://www.kmoreno.be/>

The image shows a screenshot of the KMO RENO website. At the top, there is a logo consisting of a stylized building icon above the text 'KMO RENO'. Below the logo is a vertical list of blue navigation buttons with white text. The buttons are: 'Home', 'Inspectietool', 'Renovatiedetails', 'Warmte- en vochtransport', 'Luchtdichtheid en regendichtheid ramen', 'Brandveilige oplossingen', 'Wie is wie?', and 'Vertegenwoordigde sectororganisaties'. At the bottom of the screenshot, there are logos for 'AGENTSCHAP INNOVEREN & ONDERNEMEN' and 'Vlaanderen is ondernemen'.

Odisee
DE CO-HOGESCHOOL

KU LEUVEN

U Universiteit
Antwerpen

UNIVERSITEIT
GENT

VDAB

 wtcb.be

Extra info

Infosteel: Bouwen met staal

<https://www.infosteel.be/publicaties/overzicht.html>

WTCB (<https://www.wtcb.be>)

TV 215; TV 236; TV 238; TV 244; TV 256; TV 267; TV 270

FEBE: Modelcursus prefab beton

<https://www.febe.be/nl/publicaties/detail/modelcursus-prefab-beton>

Marcus Peeters

Campusbeheerder Campus Aalst

M: (+32) 499 14 13 90

E: marcus.peeters@odisee.be

Campus Aalst | KULeuven – Odisee

Kwalestraat 154 | 9320 Aalst

T: 053 72 71 70